

Per què Europa hauria de veure amb bons ulls un referèndum a Catalunya

written by Redacció Unilateral | 6 de juny de 2017

Tres dels col·lectius pro-independència que han desenvolupat un paper capdavanter en els darrers anys, fan públic un comunicat conjunt en el context de la convocatòria propera del referèndum d'autodeterminació, que, tot ho sembla indicar, serà sense l'acord o consentiment del govern espanyol. Un fet inèdit, sobretot en comparació amb el referèndum escocès del 2014 o el més llunyà de Montenegro del 2006.

Els col·lectius signants, estan formats per personalitats rellevants dels mons dels negocis, professionals, universitaris, intel·lectuals, mitjans de comunicació, etc., entre d'altres.

El **Col·lectiu Emma**, creat el 2009, per un seguit de professionals i directius, que té per objectiu la internacionalització del procés de la independència, mitjançant la difusió d'articles en les principals llengües del món, per tal d'eixamplar el seu impacte.

El **Col·lectiu Wilson**, està format per 6 acadèmics de prestigi internacional, que fan docència fora de Catalunya. Concretament són **Pol Antràs** (Universitat de Harvard), **Carles Boix** (Universitat de Princeton), **Jordi Galí**, President de l'European Economic Association, **Gerard Padró** (London School of Economics), **Xavier Sala i Martin** (Universitat de Columbia), i **Jaume Ventura** (Center for Economic Public Research, de Londres. Molts actius en el debat el 2012, la seva tornada a escena, demostra que el procés torna a atraure l'atenció d'aquests intel·lectuals de talla mundial.

Finalment, el **Col·lectiu Praga**, està format bàsicament per

juristes catalans, que en els darrers temps estan impulsant una ambiciosa campanya a favor dels arguments jurídics del referèndum. Entre els seus membres destaquen **Enoch Albertí, Enric Argullol, Mercè Barceló, Maria Dolors Feliu, Joan Lluís Pérez Francesch, Gerardo Pisarello** (curiosament, tinent d'alcalde de Barcelona), **Joan Queralt i Joan Vintró**.

A continuació reproduïm íntegrament el **contingut** del comunicat.

Les desavinences històriques dels catalans amb Espanya s'han agreujat en els darrers anys. S'ha arribat a un punt mort a causa de la negativa espanyola a ni tan sols escoltar les reiterades propostes fetes des de Catalunya, com va ser la iniciativa lleial de renegociar l'Estatut de 1979. A partir de 2005 es va redactar un text nou, que seria aprovat pel Parlament de Catalunya. Les Cortes espanyoles també el van aprovar, no sense haver-ne rebaixat algunes clàusules i eliminat d'altres. Després va ser sotmès a referèndum i ratificat, resignadament, pels catalans. Però el 2010, un Tribunal Constitucional ben poc imparcial va dictaminar que diversos articles eren inconstitucionals i va donar-ne una interpretació restrictiva de molts altres. A la pràctica, el text resultant, lluny de millorar l'anterior Estatut, va servir per posar límits a l'abast de l'autogovern català, i tot el procés va demostrar la falta de voluntat de la part espanyola d'avançar en aquesta direcció. Llavors va quedar clar que el sistema territorial vigent, establert el 1978 després d'un llarg període de govern centralitzat, es volia fer servir per perpetuar la condició de minoria permanent que tenen els catalans a Espanya. Avui un nombre creixent de catalans consideren que els afers de la seva col·lectivitat són gestionats per Madrid sense tenir en compte les seves necessitats i sovint en contra dels seus interessos més bàsics, i molts han perdut l'esperança d'un tracte més just en el marc espanyol.

El govern català s'ha compromès a celebrar un referèndum sobre la relació que la societat catalana hauria de tenir amb Espanya –o bé mantenir d'alguna forma l'actual situació de subordinació política o bé constituir una nova nació independent. Aquest va ser el camí triat pel Quebec el 1995 i per Escòcia el 2014, i respectat pels governs del Canadà i del Regne Unit. Les autoritats espanyoles, en canvi, aplicant una interpretació estreta –per no dir partidista– de la Constitució, han declarat il·legal el referèndum i s'han proposat impedir-lo. També procuren obstaculitzar-ne els preparatius. En la seva reacció a presumptes actes de desobediència dels representants elegits pels catalans, les institucions de l'estat semblen retornar a les formes del passat dictatorial, fins al punt de fer perillar els fonaments d'un govern democràtic.

La determinació expressada per la coalició que governa Catalunya pel que fa a celebrar el referèndum malgrat tot no s'ha de considerar una mostra de desafiament sinó un acte de democràcia. Els dirigents estan complint el mandat que els van donar els centenars de milers que s'han estat manifestant pacíficament any rere any des de 2010; els 2,3 milions que van votar en una consulta simbòlica el novembre de 2014; els prop de 2 milions que van atorgar una majoria a les forces partidàries de la independència en les eleccions al Parlament de Catalunya de setembre de 2015; i finalment, de manera prou important, les tres quartes parts de la població catalana que, segons totes les enquestes d'opinió, estan a favor que se celebri un referèndum, independentment de com hi acabarien votant. Correspon als catalans decidir el futur col·lectiu de la seva societat, i preguntar-los directament és l'única manera raonable de saber què pensa cadascú sobre una qüestió tan fonamental.

Al capdavant, un referèndum és una bona solució per a tothom. Per als catalans ben segur, perquè, sigui quin sigui el resultat, obrirà un diàleg sobre una nova relació amb Espanya,

basada en el reconeixement dels seus drets com a poble, inclús el dret a dir-hi l'última paraula sobre la forma que ha de tenir aquesta relació.

També pot acabar sent bo per a Espanya, perquè obligaria el seu govern i les altres forces polítiques a repensar els fonaments del règim establert el 1978. Aquest va ser el resultat de la transició a un govern democràtic dissenyada i aplicada per uns quadres polítics sorgits de la dictadura franquista. Una solució satisfactòria de la qüestió catalana donaria a la societat espanyola l'oportunitat d'alliberar-se d'una vegada dels fantasmes del seu passat autoritari i d'afrontar els defectes d'un sistema polític greument condicionat pels seus orígens.

I també serà bo per a Europa. Primer, per una raó pràctica, perquè contribuirà a resoldre un problema secular que, si es deixa enquistar, anirà empitjorant i afegirà un nou front d'inestabilitat a escala continental. I segon, i més important, per una qüestió de principi. En aquest temps d'incertesa política, quan en molts països el projecte europeu és qüestionat des de diferents camps, l'actitud dels catalans, decididament proeuropea, fermament ancorada en principis democràtics i seguint mètodes estrictament pacífics, hauria de presentar-se com un exemple per a tothom de l'única manera acceptable de resoldre les diferències entre les nacions i dintre dels estats.

Tard o d'hora tots els països d'Europa i les seves institucions comunes hauran de prendre una posició sobre aquest afer. És una qüestió de democràcia que les legítimes aspiracions dels catalans en tant que nació històrica i els seus drets col·lectius inherents siguin reconeguts, i és una qüestió de justícia que la seva lluita constant i pacífica es trobi recompensada.